

O překonávání údolí mezi živým a neživým

Živá příroda je v současnosti oddělena od neživé údolím, a to nejen coloradsky hlubokým, ale i širokým tak, že jeden jeho přeh leží v tropickém pásmu a druhý pod ledovým příkrovem. Při podrobnějším průzkumu však zjišťujeme, že jejich minerální složení je v jádru totožné...

Úkolem vědy je podívat se na tento reliéf okem zkušeného geologa a zjistit, zda a jak mohly být oba břehy v minulosti spojeny.

Mostem – napadne nás asi nejdříve – po kterém v dávných dobách Někdo převážel kolečkem metrčky písku a na druhé straně z nich modeloval bytosti, jež zde vidíme dodnes. Most se ale již zhroutil a sotva zjistíme, kde stával, když i jeho pilíře odnesla divočící řeka času.

Vzhedem k tomu, že i v geologii nelze těžit koláče bezpracně, bude asi náš odborník nucen vypracovat poněkud obsáhlejší pojednání, než jen konstatovat nepřekonatelnost problému. Pravděpodobně začne „budovat“ na rovné plošině, po které se vynul drobný potůček. Asi došlo ke změně klimatu, z potoku se stala řeka a začala se zařezávat hlouběji. Nepravděpodobná není ani ledovcová etapa, veškeré pozůstatky po její činnosti však byly odneseny v pozdějších dobách. Kde hledat důkazy? No, samozřejmě v moři – jeho sedimenty jsou archivem dávného pozemského dění, ale je nutno brát je z rezervou a mnohé budou asi také nenávratně pryč. Poznání lze hledat i na břehu samotném. Mechanismy, kterými drobné potůčky modelují jeho úpatí, se zřejmě spolupodíleli i na vzniku hlavního údolí a pokud bychom měli hodně velké štěstí, mohli bychom cestou proti proudu našeho údolí dojít až k jeho pramenu, kde by byl zakonzervován pradávny stav. Eroze však asi nebyla jediným odpovědným činitelem. Z charakteru naší planety bychom měli hlavního viníka spatřovat v tektonických procesech a klíčový pramen nemusel vůbec existovat.

Možná, že až jednou dokonale zmapujeme oba břehy, zapadnou nám jejich obrysy do sebe tak, jako Afrika a Amerika, dnes nám tomuto stále ještě brání hustý prales na jedné a tlustý ledový příkrov na druhé straně. Musíme však dát pozor, aby vedlejším produktem naší činnosti nebylo zdestruování zbývajícího pralesa a roztátí ledového štítu, pak by se vytratil smysl našeho bádání a navíc by byla tato naše ostuda navždy „zaarchivována“ vzedmutým oceánem.

Stanislav Vosolsobě 7.6.2008